

Testi: Pentu

Testauspvm: 13.04.2025

Paikka : Orimattila

Koira: SARA'S STANDARD'S MILLION DOLLAR BABY

Rotu: Isovillakoira

Testaaja: Sanni Somppi

Kokonaisarvio

Testin alussa Lempi tervehti testaajaa ystävällisesti ja tutustui testitilaan aktiivisesti. Lempi suoritti tehtävät tarkkaavaisesti motivoituen hyvin sekä ruuasta että työskentelystä itsestään.

Sylinderitestissä Lempi osoitti hyvää itsehillintää. Muutoinkin Lempi toimi läpi testin aktiivisesti mutta hillitysti.

Lempi lukee ihmisen kehonkieltä hyvin, Eleet-osiossa sen oli helppo tulkita kaikkia eleytyyppejä ymmärrettyään tehtävän periaatteen. Silloin kun Lempi oli epätietoinen mitä siltä halutaan, se toimi hieman hitaammin. Vastaava näkyi myös ongelmanratkaisu-tehtävissä: uusissa tilanteissa Lempi ei syöksy suin päin kokeilemaan mitä tahansa, vaan harkitsee ja kysyy. Tietäessään mitä tehdä se luottaa itseensä ja toimii määrätietoisesti. V-aita-tehtävä tuotti Lempille hieman haastetta – se kysyi apua mutta selvitti pulman lopulta itse. Vastaavasti sosiaalisen oppimisen tehtävässä, jossa Lempi ei oivaltanut namikoneen napin painamista mallioppimalla, se turvautui ihmisten apuaan. Mahdotonta tehtävää Lempi yritti sen sijaan ratkaista sinnikkäästi itse.

Lempin leikkihalu on voimakas - se syytyi leikkiin heti jahdaten lelua innoissaan ja taistellen siitä, lelu oli Lempille yhtä mieluinen palkkio kuin ruoka. Lempi nauttii leikistä selvästi, joten leikkiä kannattaa käyttää palkkiona sen koulutuksessa. Lopuksi testattiin kävelyä erilaisilla alustoilla-: Lempi ei osoittanut alusta-arkuutta vaan kulki kaikilla materiaaleilla suullisesti kannustettuna. Muutenkaan Lempi ei jännittänyt testivälineitä.

Kaiken kaikkiaan Lempi on hienosti keskittyvä pentu, joka suhtautuu avoimesti uusiin asioihin. Ihmisen kanssa työskentely on Lempille helppoa ja mielekästä, mutta Lempistä löytyy myös omatoimista yritteliäisyyttä.

Suhtautuminen vieraaseen ihmiseen - arkuus-rohkeus

Suhtautuminen vieraaseen ihmiseen, eli sosiaalisuus/ystävällisyys-persoonallisuuspiirre, vaihtelee paljon koirien välillä. Sosiaalisuuteen vaikuttaa sekä geenit eli perimä, että koiran kokemukset koko elinajan aikana. Perimän lisäksi erityisen suuri painoarvo on koiran pentuajan kokemuksilla, niin

positiivisilla kuin negatiivisilla. Rodut vaihtelevat paljon sosiaalisuudessaan, ja olemme jalostaneet rotuja, joista joissakin pääosin yksilöt suhtautuvat vieraisiin ihmisiin avoimen ystävällisesti, kun taas toisissa roduissa suhtautuminen on pääosin varauksellista, jopa pelokasta. Testin alussa katsottiin koiran ensisijaista reaktiota ja suhtautumista sille vieraaseen testajaan.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Lempi suhtautui testin alussa vieraaseen ihmiseen ystävällisesti ja varauksettomasti – koira on avoin ja sosiaalinen vieraita ihmisiä kohtaan.

Uteliaisuus

Testissä tulee esille paitsi koiran aktiivisuus (FitBark), myös koiran uteliaisuus sekä rohkeus uuteen tilaan tutustuttaessa. Mikäli koira tilanne pelottaa, se saattaa pysytellä testin alussa mielellään lähellä omistajaa ja on passiivinen. Tällöin koiran sen esim. kotiloissa näkyvä aktiivisuus ei tule näkyviin testissä, ja käytös kertoo, että koira aluksi jännittää uusi tilanne.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Lempi oli testin alussa aktiivinen, vapaaksi päästyään se tutustui koko huoneeseen enimmäkseen kävellen.

Itsehillintä sylinteritestissä

Itsehillintä on ominaisuus, joka on arkipäivässä hyödyllinen monella tavalla. Optimaalinen suoritus ongelmanratkaisussa tehdään usein kohtuullisen matalassa vireessä, kun taas liian kiihtynyt, tai passiivinen mielentila heikentää suoritusta. Itsehillintä on tärkeä ominaisuus luonnossa elävälle eläimelle ja se on myös osittain periytyvä ominaisuus. Hyvä itsehillintä on tärkeä myös koiran arkipäivässä sekä koulutuksessa. Koiran kyky hillitä ensimmäinen tunnereaktio helpottaa koiran hallintaa arkipäivän tilanteissa. Koira, joka kykenee kontrolloimaan omia impulssejaan, kykenee todennäköisesti paremmin esim. pitkäjänteiseen yhteistyöhön, kuin koira, jonka on vaikea kontrolloida omia mielihalujaan. Esimerkiksi laumassa metsästäminen vaatii susilta tarkkaa koordinoitua yhteistyötä, jossa yksilön on pidäteltävä suurtakin halua rynnätä liikkeelle, jotta metsästyks onnistuisi. Toisaalta olemme tarkoituksella jalostaneet rotuja, joissa haluamme koiran reagoivan nopeasti esim. saaliseläimen liikkeeseen tai uhkaan. Tällaisia ovat monet metsästyskoirat ja työkoirarodut, ja usein koira, jolla on jonkin verran impulsiivisuutta saattaa olla erinomainen harrastuskoira – toisinaan arki koiran kanssa saattaa olla haastavaa, riippuen koiran muista ominaisuuksista. Hyvin impulsiivinen koira saattaa olla hyvä harrastus ja kilpakoiria lyhyehköihin suorituksiin, mutta pitkissä työtehtävissä, jotka vaativat keskittymistä ja rauhoittumista, impulsiivisuus saattaa tuoda haasteita – ei kuitenkaan aina. Impulsiivinen koira kiihtyy helposti, ja voi täten havainnoida puutteellisesti informaatiota ympäristöstä, ja esim. käsillä olevasta tehtävästä. Impulsiivinen koira myös helposti innostuu asioista, ja sen vire nousee helposti, mikä on etu koulutuksessa.

Impulsiivisuutta mitattiin testissä sylinteritestillä. Sylinteritestissä koira opetettiin ensin syömään makupala peitetyn sylinterin avoimista päistä, ja sen jälkeen tilanne muuttui siten, sylinteri oli seuraavissa toistoissa läpinäkyvä, eli koira näki palkkion. Hyvän itsehillinnän omaava koira

pysyttelee pääasiassa juuri oppimassaan tavassa saada palkkio, kun taas koira, jonka on vaikea vastustaa impulsseja, innostuu helposti nähdessään palkkion ja pyrkii siihen käsiksi suorinta tietä lasin läpi. Impulsiivisuus näyttää olevan koiralla voimakkaasti periytyvä ominaisuus, ja rodut eroavat impulsiivisuudessa.

Tällä hetkellä ei ole olemassa yhtä testiä, joka luotettavasti toisi monitahoisen impulsiivisuuden kaikki puolet esille. smartDOG testissä käytetään sylinteritestiiä, jonka on havaittu korreloivan koirilla arjessa havaitun impulsiivisuuden ja kiihtymisen kanssa. Sitä on käytetty tutkimuksissa useille eläinlajeille, koira mukaan luettuna. Sylinteritesti ei kuitenkaan aina kerro koko kuvaa koiran impulsiivisuudesta ja testissä tulee helpoimmin esiin voimakas, yhden tyyppinen impulsiivisuus, joka on usein yhteydessä koiran kiihtymykseen, aktiivisuuteen sekä myös rohkeuteen. Sylinteritestin tulos voi kertoa erityisesti juuri sen hetkisestä tunnetilasta. Esimerkiksi pelokkuus tekee koiran aina varovaiseksi, ja se hillitsee itsensä juuri sillä hetkellä. Impulsiivisuus on monitahoinen ominaisuus, niin ihmisellä kuin koirallakin.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Lempi osoitti hyvää itsehillintää ja impulssikontrollia sylinteritestissä. Koira toimi siten, niin kuin se oli juuri oppinut harjoitteluvaiheessa (otti namin sylinterin avoimesta päästä) eikä palkkio näköärsyksenä häirinnyt sitä juuri lainkaan. Aikaisemmissa tutkimuksissa sylinteritestin onnistumisprosentti on ollut koirilla keskimäärin 79 % ja susilla 77 % - Lempillä tämä oli 80 %. Lempi suoritti tehtävän tasaisella vireellä ja hyvällä motivaatiolla, se ei jännittänyt sylinteriä.

Eleiden ymmärtäminen

Eleiden lukukyky – osiossa testattiin miten hyvin koira löytää palkkion ihmisen eleiden vihjeen avulla. Koirien on yleisesti havaittu olemaan erinomaisia ihmisen eleiden lukijoita, jopa parempia kuin simpanssi, mutta tämä ominaisuus vaihtelee paljon koirien välillä. Ihmisen kommunikaation ymmärtämiseen ei aikaisempien tutkimusten mukaan vaikuta paljoakaan oppiminen tai intensiivinen koulutus, vaan se on kohtuullisen pysyvä ja periytyvä ominaisuus, mutta tästä tarvitaan lisää tutkimuksia. Iälläkään ei ole havaittu olevan suurta vaikutusta eleiden lukukykyyn, ja jo kuusi viikkoisten pentujen on havaittu löytävän hyvin ruoan ihmisen vihjeen avulla. Eri rodut eroavat toisistaan siinä, miten hyviä ne ovat lukemaan ihmisen eleitä, ja ihmisen kanssa tiiviiseen yhteistyöhön jalostettujen rotujen on havaittu olevan keskimääräistä parempia lukemaan ihmisen eleitä. Tästä tarvitaan kuitenkin vielä lisää tutkimusta, koska rotujen välisiä eroja ei ole tutkittu kunnolla. Ihmisen eleiden ymmärtäminen näyttää olevan myös voimakkaasti periytyvä ominaisuus koiralla.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Lempi lukee ihmisen kommunikointia hyvin saaden 78 % oikein ELEET-osiosta. Aluksi Lempi tuli toistuvasti tarkastamaan osoitettavaa kättä, mutta tehtävän periaatteen ymmärrettyään sen oli helppoa tulkita kaikkia eleytyyppejä. Tehtävässä onnistuminen vaatii paitsi kykyä ymmärtää vihjeitä myös hyvää keskittymiskykyä. Lempi suoritti tehtävän tarkkaavaisesti, aktiivisesti mutta hillitysti kylläntymättä toistoihin.

V-aita

V-aita tehtävässä koiran oli ratkaistava spatiaalinen eli tilaan liittyvä ongelma, V-aidan sisälle laitettiin ruokaa ja koiran on tajuttava, että menemällä pois päin palkkiosta, koiran on mahdollista saavuttaa se. Tehtävä mittaa paitsi ongelmanratkaisun nopeutta, myös ongelmanratkaisutapaa ja itsehillintää. Näkyvä ruoka lähellä on houkutteleva, ja vaatii itsehillintää edetä ruoasta pois päin. Testi mittaa samalla myös ongelmanratkaisutapaa - koira voi myös tässä tehtävässä keskittyä pyytämään apua ohjaajalta, sen sijaan että ratkaisisi sen itse. Aikaisempien tutkimusten mukaan koirat ratkaisevat tehtävän keskimäärin n. 20—40 sekunnissa. Ongelmanratkaisukykyyn vaikuttaa aina myös aikaisempi kokemus ja oppiminen.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Tehtävä tuotti hieman haastetta Lempille, mutta se ratkaisi sen 3 min määräajan puitteissa 105 sekunnissa. Lempi pyysi apua ihmisiltä ja kävi katsojan luona, mutta palasi tehtävälle ja löysi tiensä aidan sisälle.

Mahdoton tehtävä

Mahdottomassa tehtävässä testataan koiran ongelmanratkaisu strategiaa – itsenäinen vaiko ohjaajalta apua pyytävä. Molemmat tavat ratkaista ongelma ovat hyviä, ja riippuukin lähinnä koiran käyttötarkoituksesta, kumpi tapa on parempi. Itsenäiseen työskentelyyn tulevan koiran olisi hyvä pyrkiä sinnikkäästi ongelman ratkaisuun. Apua pyytävä strategia on erinomainen silloin kun koiralta vaaditaan suurta ohjattavuutta, ja sitä, että se ongelmatilanteen kohdatessaan turvautuu ohjaajaan mieluummin kuin toimii itsenäisesti. Testissä katsotaan myös koiran sinnikkyyttä työskennellä rasia kimpussa, käyttäen jompaakumpaa strategiaa. Pennuilla on yleensä vähäisempi sinnikkyys työskennellä rasia kimpussa, ja usein pennut lähtevät muualle ennen 2 min ajanjakson päättymistä. Pennut ovat yleensä myös pääosin itsenäisiä työskentelijöitä ja ihmisen kautta työskentely kehittyy iän myötä, mutta ei aina – toiset ovat itsenäisiä myös aikuisena.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Lempi pyrki ratkaisemaan mahdottoman tehtävän lähes yksinomaan itsenäisesti (93 % ajasta), se ei varsinaisesti pyytänyt apua mutta lähti kerran omistajaa kohden palaten kuitenkin rasia luo (1 % ajasta). Lempi yritti avata rasiaa sinnikkäästi, eikä se juurikana hylännyt tehtävää (6 % ajasta haisteli lattiaa).

Sosiaalinen oppiminen

Koirat pystyvät oppimaan toisiltaan ja myös ihmiseltä. Tällaista toisen käyttäytymisen seuraamista ja sen matkimista kutsutaan nimellä sosiaalinen oppiminen, ja vaikka se on eläimillä yleinen oppimistapa, käytetään sitä harvoin hyväksi esim. koiran koulutuksessa. Esim. ”Do as I do” koulutustapa pohjautuu ihmisen käyttäytymisen matkimiseen. Tässä testissä koiran spontaania mallista matkimista testattiin laitteella, jossa testaaja näytti ensin viisi kertaa tavan, miten ruoka saadaan laitteesta ulos, ja sen jälkeen koira sai 3 min aikaa puuhastella laitteen kanssa. Tutkimusten mukaan jo 8vk ikäiset pennut pystyvät matkimaan ihmistä. Monesti tässä tehtävässä koira keskittyy pyytämään apua, sen sijaan että se itse lähtisi painelemaan nappuloita. Toisinaan koira kiihtyy, ja haluaa vain hajottaa koneen.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Lempi ei painanut tai osoittanut namikoneen nappulaa kolmen minuutin kuluessa vaan lähinnä odotti ihmisten apua tilanteeseen. Lempi ei pelännyt laitetta niin kuin ei muitakaan välineitä testin aikana.

Fitbark

Koiran aktiivisuus mitattiin testissä FitBark aktiivisuusmittarilla, joka antaa minuuttikohtaisen aktiivisuuden keskiarvon. Koiran aktiivisuus mitattiin keskiarvona koko testissä oloajan. Testattujen koirien välillä on paljon eroa siinä, miten aktiivisia ne ovat testissä. Aktiivisuus käyttäytymisominaisuutena on yleensä hyvin voimakkaasti periytyvä ominaisuus, mutta se voi vaihdella paljon tilannekohtaisesti. Esim. vilkaskin koira saattaa olla hyvin rauhallinen uudessa tilanteessa, mikäli se kokee tilanteen pelottavana tai mikäli se rauhoittuu keskittymään tehtäviin.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Lempin Fitbarkilla mitattu aktiivisuus testissä oli 37. Tietokannassa voit verrata koirasi aktiivisuutta muiden saman rotuisten ja kaikkien rotujen keskiarvoiseen aktiivisuuteen testin aikana.

Leikkihalukkuus

Koirien halukkuus leikkiä ihmisen kanssa vaihtelee paljon iän ja persoonallisuuden ja kokemuksen mukaan. Aikaisemmissa tutkimuksissa leikkihalukkuuden on todettu korreloivat rohkeuden kanssa – mitä rohkeampi, sitä innokkaampi leikkimään ja taistelemaan. Tämä näky etenkin silloin, mikäli koira on uudessa tilassa ja leikki tapahtuu vieraan ihmisen kanssa. Toisaalta rodut eroavat paljon leikkihalukkuudessaan, passiiviset rodut eivät ole kovin kiinnostuneita leikkimisestä, kun taas aktiiviset rodut monesti ovat. Sekarotuisten kohdalla taustalla olevat rodut vaikuttavat tähän piirteeseen. Koiran leikkihalukkuutta voidaan käyttää hyväksi koulutuksessa, ja leikkiä yhtenä tapana palkata koira oikeasta suorituksesta.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Lempi innostui heti leikistä: se leikki aktiivisesti saalistaen lelua innokkaasti, tarttuen siihen tiukasti ja vetäen vastaan. Lelu oli Lempille yhtä mieluisa palkkio kuin ruoka, Lempi ei olisi halunnut lopettaa leikkiä. Mieluisin leikitapa oli vetoleikki ja jahtaaminen. Lempi selvästi nauttii leikistä, joten leikkiä kannattaa hyödyntää pennun koulutuksessa.

Alustatestaus

Alusta-arkuus on yleistynyt voimakkaasti koirilla viime vuosina, ja se näyttää jossain määrin olevan perinnöllistä, sillä eri rodut eroavat tämän ongelman yleisyyden suhteen toisistaan paljon. Alusta-arkuus ei aina näy nuorella pennulla, vaan saattaa kehittyä koiralle vasta hieman myöhemmin. Piirteelle on tyypillistä ongelman paheneminen iän myötä. Koiran yleinen pelokkuus altistaa myös alusta-arkuudelle. Erilaisilla alustoilla kulkemista kannattaa harjoitella valvotusti pennusta pitäen. Testissä testattiin koiran suhtautumista ja kävelyhalukkuutta erilaisilla alustoilla.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Aluksi Lempi vältti kävelemästä alustoilla, mutta ei osoittanut varsinaista alustapelkoa. Suullisen

houkuttelun jälkeen Lempi kulki kaikilla materiaaleilla epäröimättä.

Tietosuojailmoitus löytyy verkkosivuiltamme osoitteesta www.smartdog.fi/tietosuojailmoitus. Löydät koirasi tulokset myös smartDOG tietokannasta, jossa voit vertailla koirasi tuloksia rodun keskiarvoon, sekä kaikkien rotujen yhteenlaskettuun keskiarvoon jatkuvasti päivittyvässä tietokannassa osoitteessa www.smartdog.fi ja sieltä linkki Kirjaudu. Mikäli sinua kiinnostaa vertailla useiden eri rotujen keskiarvoja smartDOG tehtävissä tai nähdä TOP5 rodut listauksia eri osa-alueissa, voit ostaa 6kk lisenssin BreCo tietokantaan täältä: <https://www.smartdog.fi/breco/>